

5 Oppvekst og utdanning

Stavanger kommune har i 2018 prioritert tiltak for å inkludere alle barn i barnehage, på skole og på fritidsarenaer. Områdesatsinger i bydeler med levekårsutfordringer er sentrale virkemidler i dette arbeidet. Rekruttering og kompetanse er nøkkelfaktorer for å sikre kvalitet i tjenestene. I skolen er det satset stort på digitale verktøy.

5.1 Innledning

Bedre oppvekstvilkår

Barnehage og skole er viktige arenaer for inkludering, og for å motvirke at fattigdom og sosiale ulikheter går i arv. Barn med annet morsmål enn norsk, deltar i mindre utstrekning enn norskspråklige barn i barnehage og SFO. Gjennom oppfølging av tiltaksplanen *Barn vil være med!* har Stavanger kommune iverksatt en rekke kompenserende tiltak, som skal gi barn i en vanskelig livssituasjon bedre muligheter til å delta og bidra i fellesskapet på lik linje med andre barn. Tiltakene skal bidra til å gi barna en mest mulig forutsigbar bosituasjon, anledning til å gå i barnehage og på SFO, støtte i skolearbeidet og mulighet til å delta i fritidsaktiviteter.

Områdesatsinger

På Storhaug er det igangsatt en statlig støttet områdesatsing og i Kvernevik satses det på prosjektet *Nye muligheter i Kvernevik*. Planen for et områdeløft i Hillevåg ble vedtatt i desember 2018. Oppveksttjenestene har en viktig rolle i arbeidet for å bedre levekårene for barn og unge i disse områdene.

Barn og unges medvirkning

Samhandling med barn og unge er avgjørende for å skape gode tjenester. Stavanger kommune vil styrke barns medvirkning. Fra 2018 deltar kommunen i storbynettverket *Mitt liv Oppvekst*, der temaet er å utvikle gode oppveksttjenester i kommunene basert på kunnskap fra barn.

Kvalitetsplan for barnevern

Den første kvalitetsplanen for barneverntjenesten i Stavanger, kalt *En åpnere barneverntjeneste*, ble utarbeidet og politisk behandlet i 2018. Planen gir retning for hvordan barneverntjenesten bør organiseres og utvikles gjennom satsing på kompetanse og samhandling med andre virksomheter.

Dimensjonering av barnehagekapasiteten

Tallet på barn i alderen 0 til 5 år fortsatte å gå ned i 2018. Omstilling og tilpasning av aktivitetsnivået har derfor vært prioritert på barnehageområdet. Barnehagebruksplanen er revidert og gjelder for tidsrommet 2019 -2023.

Tidlig innsats

Satsingen på *Rett hjelp tidlig* er videreutviklet gjennom en ny satsing på *tverrfaglige barnehageteam*. Teamene skal øke barnehagenes kompetanse til tidlig å oppdage behov og tilrettelegge tilbudet for barn som trenger det. I 2018 ble det igangsatt en ekstern vurdering av det samlede tilrettelagte barnehagetilbudet i kommunen, med sikte på bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser.

Nye nasjonale normer for pedagogtettethet

Det er innført nye nasjonale normer for pedagogtettethet i barnehage og skole. Arbeidet med å rekruttere nok kvalifiserte ansatte har hatt høy prioritet i 2018.

Kompetanseutvikling i tjenestene

De ansattes kompetanse er avgjørende for kvaliteten på tjenestene. Stavanger kommune har også i 2018 satset på kompetanseutvikling for å rekruttere og beholde kompetente medarbeidere i oppveksttjenestene.

IKT-satsing i skolen

I skolen er utrulling av digitale enheter til alle elever fullført i 2018. Alle elever fra 1. til 10. trinn har nå fått sitt eget digitale verktøy til bruk i læringsarbeidet. Kompetanseutvikling for å sikre at nettbrettene blir brukt slik at de bidrar til økt motivasjon og læringsutbytte hos elevene har vært prioritert.

God gjennomføring i grunnopplæringen

Skolen skal gi barn og unge kompetanse og grunnleggende ferdigheter som gir dem mulighet til å gjennomføre videregående opplæring og få et arbeid etter endt utdanning. Kvalitets- og utviklingsmeldingen for stavangerskolen 2018 viser at skolene i Stavanger oppnår gode resultater. Elevene har høy faglig kompetanse og både elever og foreldre gir uttrykk for høy grad av tilfredshet med skoletilbudet. 87 prosent av elevene som gikk ut av grunnskolen våren 2017, har i løpet av 2018 fullført og bestått første år i videregående opplæring. Tiltakene *Glidelåsen* og *kombinasjonsklasser* er videreført for å forebygge frafall.

Ungdomskriminalitet

Det har vært endringer i ungdomsmiljøet, og den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten økte med 36 prosent i 2018. Både uteseksjonen, barneverntjenesten og K46 opplevde økt pågang. Politiet og kommunen har et tett og forpliktende samarbeid for å forebygge kriminalitet og følge opp ungdommer som begår straffbare handlinger.

Bosetting og integrering

Skiftningene i flyktnings situasjonen de siste årene har ført til økt behov for fleksibilitet i planleggingen av bosettings- og oppfølgingsarbeidet i kommunen. I 2018 bosatte kommunen 136 flyktninger. Lave anmodningstall gjorde at EMbo kun bosatte fem enslige mindreårige flyktninger.

Deltakelsen i introduksjonsprogrammet er fortsatt høy. Mer enn 500 voksne fikk i 2018 tilbud om grunnskoleopplæring eller opplæring i norsk og samfunnskunnskap kombinert med tiltak som forbereder til videre opplæring eller jobb.

Public Oppvekst

Arbeidet med å forenkle og sikre den elektroniske arbeidsflyten i og mellom virksomhetene i oppvekst og utdanning ble videreført i 2018. Prosjektet *Public oppvekst* skal sørge for at dokumentasjon som i dag i hovedsak oppbevares i papirbaserte elev- og barnemapper arkiveres digitalt og kan brukes på tvers av skoler, barnehager, PPT og aktuelle fagavdelinger. Arbeidet er også en del av papirløs saksbehandling og Smartby-satsingen.

Forberedelser til kommunesammenslåing – Nye Stavanger

Forberedelsene til å bli en større kommune startet i 2018. Det skal etableres nye og felles systemer og samarbeid mellom virksomheter i dagens kommuner Finnøy, Rennesøy og Stavanger til beste for barn og unge i hele Nye Stavanger. Kommunedekkende virksomheter som PPT, kulturskolen, barnevernet og helsestasjonstjenesten forbereder seg på å være til stede i en ny kommune med større geografisk utstrekning.

5.2 Barnehage

5.2.1 Barnehage

Opptak og dimensjonering

Alle barn med lovfestet rett til barnehageplass fikk tilbud om en plass i 2018. På grunn av god kapasitet var det supplerende opptak gjennom året, slik at også mange barn uten barnehagerett fikk et tilbud.

Samlet sett har Stavanger overkapasitet av barnehageplasser, mens enkelte bydeler har underkapasitet. Dette gjelder spesielt i sentrumsnære områder. 150 kommunale plasser ble avvirket i 2018, noe som har gitt bedre balanse mellom behov og kapasitet.

Innsatsen for å rekruttere minoritetsspråklige barn til barnehage ble videreført i 2018. Alle åpne barnehager i Stavanger er nå gratis å bruke. Erfaringer viser at åpen barnehage er en viktig arena for å rekruttere minoritetsspråklige barn til ordinær barnehage. Stavanger kommune har også etablert en ny åpen barnehage – Smiodden åpen barnehage i Kvernevik.

Kompetanse og kvalitet

De ansattes kompetanse er avgjørende for kvaliteten på det pedagogiske tilbudet i barnehagen. Arbeidet med å implementere den nye, nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver har hatt høy oppmerksomhet i 2018. Stavanger kommune har utarbeidet en egen implementeringsveileder og en kursrekke som skal støtte barnehagene i dette arbeidet.

I 2018 ble det gjennomført en rekke kurs for alle yrkesgrupper i barnehagene, for å følge opp kvalitetsplattformen i kvalitetsplanen *Stadig bedre*. Ti barnehager har igangsatt prosjekter som skal bidra til å utvikle kompetansen innen ulike satsingsområder i planen. Stavanger deltar også med tre barnehager i det nasjonale prosjektet *Inkluderende barnehage- og skolemiljø*.

Fra 1. august 2018 er det innført en ny bemannings- og pedagognorm for barnehagene. Det kreves nå at barnehager i Norge har minst én voksen per seks barn over tre år og minst én voksen per tre barn under tre år. Det skal også være én pedagogisk leder per sju barn under tre år, og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år.

Økt pedagogtetthet vil heve kvaliteten i barnehagene. Det vil imidlertid ta tid å få rekruttert nok pedagoger til å oppfylle normkravet. Det er underskudd på barnehagelærere i hele regionen, og flere barnehager opplever utfordringer med å få rekruttert nok kvalifisert personale. Voksentesettheten i barnehagene i Stavanger er høy nok til at bemanningskravet innfris, men det er for få av de ansatte som har barnehagelærerutdanning. Flere barnehager er blitt innvilget dispensasjon fra utdanningskravet. Barnehagene opplever også utfordringer med overtallighet av ufaglærte ansatte. Tiltak for å rekruttere og beholde pedagogiske ledere, og å stimulere ansatte til å ta barnehagelærerutdanning, har derfor hatt høy prioritet i Stavanger i 2018.

Barnehageåret 2017-2018 fikk 70 nyansatte og nyutdannede barnehagelærere systematisk profesjonsveiledning. Nyutdannede nyansatte får gjennom denne ordningen oppfølging og veiledning fra en mentor for å få en god start på yrkeskarrieren. Ordningen er et viktig tiltak for å rekruttere og beholde barnehagelærere i stavangerbarnehagen. Barnehageåret 2018-2019 får 65 nyutdannede barnehagelærere slik systematisk profesjonsveiledning.

Det er i 2018 opprettet tverrfaglige barnehageteam i alle bydeler i Stavanger kommune. De tverrfaglige barnehageteamene skal øke barnehagenes kompetanse til tidlig å oppdage behov og tilrettelegge barnehagetilbudet for barn som trenger det. Teamene er sammensatt av ressurspersoner fra helsestasjonen, barneverntjenesten, fysio- og ergoterapitjenesten og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og koordineres av PPT. Satsingen er en videreutvikling av arbeidet i tverretattlig førskoleteam (TEFT) og *Rett hjelp tidlig*.

Kvalitetssystem og tilsynssystem

Kommunens arbeid med å utvikle kvalitets- og tilsynssystemet for de kommunale og private barnehagene ble videreført i 2018. Nøkkelinformasjon om barnehagene systematiseres for å få et samlet og helhetlig bilde av den enkelte barnehagens ståsted. Informasjonen danner utgangspunkt for å gi rett støtte og oppfølging til virksomheter som har utfordringer.

Stavanger kommune har gjennomført tre hendelsesbaserte tilsyn i 2018. To av tilsynene ble avsluttet i 2018. Det ene tilsynet resulterte i at barnehagen måtte stenges.

Styrket barnehagetilbud

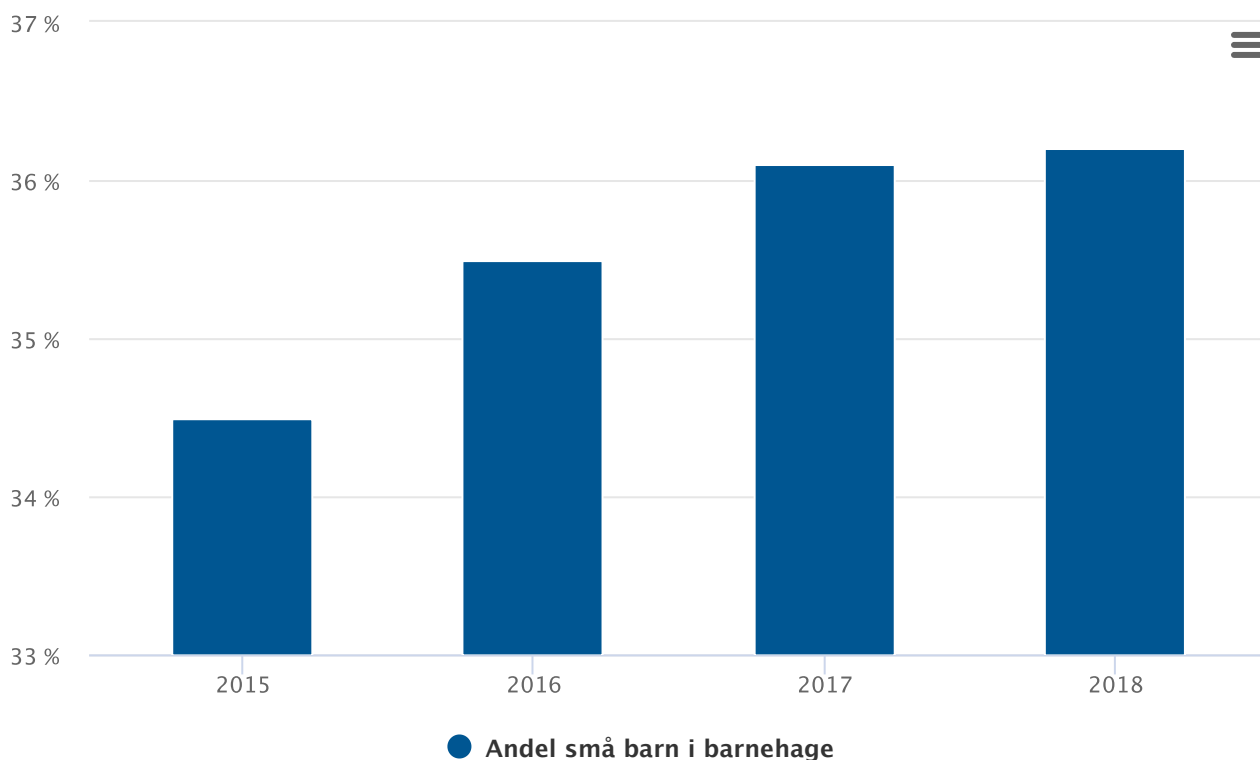
Kostnadene til styrket barnehagetilbud fortsatte å øke i 2018. Stavanger kommune har engasjert ekstern bistand for å vurdere organiseringen av det samlede tilrettelagte barnehagetilbudet i kommunen, med sikte på bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser.

Økonomi

Barnehagerammen har tilnærmet balanse mellom regnskap og budsjett i 2018. Regnskapsresultatet viser et mindreforbruk på kr 0,9 mill. Forbruket utgjør 99,9 prosent av en totalramme på kr 1 042 mill.

Kommunale barnehager hadde et merforbruk på kr 6,0 mill. i 2018. Forbruket utgjorde 100,9 prosent av en nettoramme på kr 697,1 mill. Merforbruket skyldtes i hovedsak at barnehagene fikk overtallige ansatte da kommunen måtte redusere antall barnehageplasser. Høyere sykefravær gjorde også at kostnadene til bruk av vikar gikk opp.

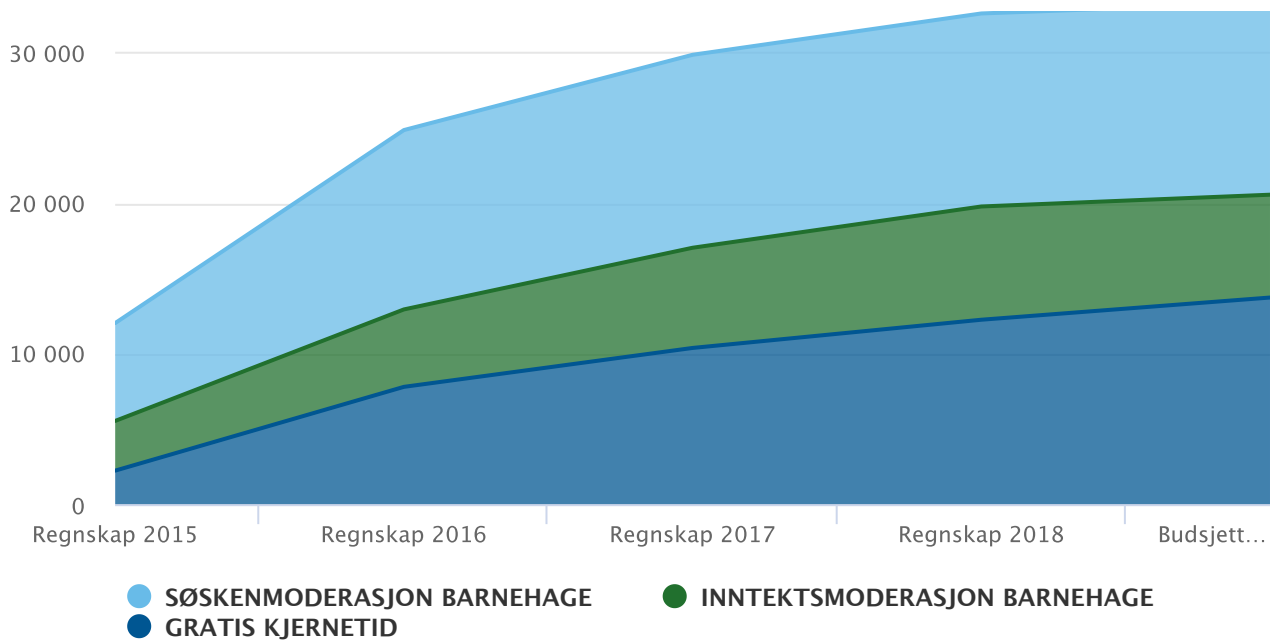
Barnehagerammen ble styrket med kr 25 mill. i andre tertial, i hovedsak fordi andelen små barn i barnehage var høyere enn forventet. Barnehageplasser for små barn koster mer enn barnehageplasser for store barn. Andelen små barn har steget mest i private barnehager. Samlet merkostnad til økt andel små barn i barnehage er estimert til kr 23 mill. i 2018. Kr 2 mill. av budsjettøkningen i andre tertial var knyttet til økt bruk av gratis kjernetid.

Figur 5.1 Andel små barn i barnehage

Fra 1. august 2016 fikk alle 3-, 4-, og 5-åringer som bor i husholdninger med lav inntekt, rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Ordningen er et nasjonalt tiltak for å motvirke barnefattigdom. I Stavanger er ordningen utvidet til å gjelde alle barnehagebarn. Kostnadene til gratis kjernetid har fortsatt å øke og utgjorde kr 12,2 mill. i 2018. Nedgangskonjunktoren i regionen de siste årene har trolig bidratt til denne økningen.

Figur 5.2 Utvikling i utbetaling av moderasjon. Tall i tusen kr

5.2.2 Ressurssenter for styrket barnehagetilbud

Effektiv utnyttelse av ressursene

Ressurssenteret for styrket barnehagetilbud har videreført arbeidet med organisatoriske tilpasninger og effektivisering av driften. Ressurssenteret satser på å utvikle et robust fagmiljø for å opprettholde og videreutvikle senterets primærtjenester.

Antall barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp økte våren 2018. Dette førte til at merforbruket ved ressurssenteret også økte. Høsten 2018 ble det hentet inn ekstern bistand for å vurdere organiseringen av det samlede styrkede barnehagetilbudet i kommunen. Endelig rapport vil foreligge i februar 2019. Samarbeidet mellom ressurssenteret, PPT og barnehagene er intensivert for å håndtere utfordringene med meraktivitet og samtidig gi barn med lovpålagte rettigheter et helhetlig og likeverdig barnehagetilbud.

Ressurssenteret har også i 2018 jobbet med å redusere og avslutte saker når mål er oppnådd. På den måten frigjøres ansatte til å gjennomføre nye tiltak.

Ressurssenteret har drevet kontinuerlig internopplæring for å sikre at de ansatte har kompetanse i tråd med sakkyndig vurdering i de sakene de jobber med.

Økonomi

Regnskapsresultatet for ressurssenteret viser et merforbruk på kr 4,6 mill. i 2018. Av en ramme på kr 84,7 mill. utgjør dette en forbruksprosent på 105. Antall vedtak om spesialpedagogisk hjelp økte i 2018. Samtidig gikk gjennomsnittlig antall tildelte timer per vedtak ned. Mange vedtak med få timer gir generelt dårligere ressursutnyttelse enn få vedtak med mange timer. Ressurssenteret økte antall årsverk for å oppfylle rettighetene til spesialpedagogisk hjelp. Kostnadene til lønn og sosiale utgifter gikk opp med 10 prosent mot året før. Lønn og sosiale utgifter utgjør over 95 prosent av ressurssenterets samlede utgifter.

5.3 Skole

5.3.1 Skole og SFO

Arbeid med elevenes skolemiljø

Stavanger kommune har i 2018 fortsatt arbeidet med å skape gode læringsmiljøer. Skoleledere og medlemmer av skolens driftsstyrer og skolemiljøutvalg har deltatt på kurs om skolemiljø. I tillegg har skoleledere deltatt på egne temasamlinger i regi av mobbeombudet i Stavanger. Lenden skole og ressurscenter er et viktig kompetansemiljø for Stavanger kommune. Lenden har fått større oppdragsmengde når det gjelder å bistå skolene i arbeidet med å skape et godt og trygt skolemiljø. Stavanger deltar med tre skoler i det nasjonale prosjektet *Inkluderende barnehage- og skolemiljø*.

Arbeid mot frafall i videregående opplæring

Forebygging og tidlig innsats står sentralt i Stavanger kommunes arbeid for å sikre at flere elever gjennomfører videregående opplæring. Stavanger kommune deltar i utprøvingen av driftsmodellen *Glidelåsen* i samarbeid med Rogaland fylkeskommune. Målet er å hindre frafall ved å skape en trygg overgang til videregående skole for utsatte elever.

Stavanger kommune har videreført samarbeidet med Rogaland fylkeskommune om et fleksibelt opplæringstilbud for flerspråklige elever ved Godalen videregående skole. Gjennom dette tilbudet får ungdommer med mangelfull skolebakgrunn og kort botid i Norge, ekstra grunnskoleopplæring, slik at de står sterkere rustet til å gjennomføre videregående opplæring.

Lærertetthet

Fra høsten 2018 er det innført en nasjonal norm for lærertetthet i grunnskolen. Normen fastsetter at det skal være maks 21 elever per lærer på 5.-10. trinn og maks 16 elever per lærer på 1.-4. trinn i skolen. Normen setter ikke noen regel for klassestørrelse, men viser hvor mange lærerårsverk skolene må bemanne hvert hovedtrinn med.

Stavanger kommune har arbeidet hardt for å rekruttere nok lærere til å oppfylle normen på alle skolene. Særlig på 1.-4. trinn har det vært en utfordring å skaffe nok kvalifiserte lærere. Opplysninger registrert i Grunnskolens informasjonssystem (GSI) høsten 2018, viste at av de 26 ordinære barneskolene i Stavanger, var det 16 skoler som oppfylte normen om lærertetthet på 1.-4. trinn, mens 23 skoler oppfylte normen om lærertetthet på 5.-7. trinn. Av de 13 ordinære ungdomsskolene, var det 8 skoler som oppfylte normen om lærertetthet på 8.-10. trinn.

Stavanger har deltatt i den nasjonale følgeforskningen til satsingen på økt lærertetthet. Prosjektet LÆREEFFEKT skal utvikle kunnskap om effektene av ulike former for økt lærertetthet i småskolen. 18 skoler bidrar i delprosjektet *1+1 – smågruppeundervisning i matematikk på småskoletrinnet*, der målet er å undersøke om matematikkundervisning i små grupper vil gi elevene bedre tilpasset opplæring og større læringsutbytte. Prosjektet er nå inne i sitt tredje av fire år.

Lokalt samarbeid om kompetanseutvikling

Kompetanseutvikling for lærere og skoleledere har fortsatt hatt høy prioritet i 2018. 81 lærere har gjennomført videreutdanning gjennom den nasjonale ordningen *Kompetanse for kvalitet*, og 25 avdelingsledere og lærere har

fullført Stavanger kommunes egen rektorskole. 70 nytilsatte lærere har fått oppfølging gjennom kommunens eget program for veiledning av nyutdannede lærere.

Kunnskapsdepartementet har innført en ny ordning for organisering og finansiering av arbeidet med kompetanseutvikling i skolen. Utviklingsarbeidet skal nå styres lokalt. Stavanger og sju andre kommuner i Rogaland har sammen med universitetet laget en plan for samarbeidet om kompetanseutvikling og kvalitetsutvikling i skolene fram til 2022. Fem skoler i Stavanger har i startet et utviklingsarbeid på egen skole under veiledning fra universitetet.

Praksisopplæring og universitetsskolesamarbeid

Lærerstudenter ved Universitetet i Stavanger får praksisopplæring på skoler i Stavanger. I 2018 har tolv skoler i Stavanger inngått fireårige avtaler med universitetet om praksisopplæring.

Lunde skole er plukket ut til å være universitetsskole i universitets nye pilotsatsing. En universitetsskole er en praksisskole som skal ha et spesielt samarbeid med universitetet.

Lærerspesialistordning

Sju lærere fra seks skoler deltar i et toårig prøveprosjekt med lærerspesialistordning i norsk. Prosjektet er en strategi for å beholde dyktige faglærere i klasserommet, samtidig som lærerne skal bidra til skolebasert kompetanseutvikling. 13 lærere har deltatt på videreutdanning for å bli lærerspesialister i norsk eller matematikk.

IKT-satsing i skolen

IKT-satsingen i skolen er videreført i 2018. Alle elever i stavangerskolen har nå fått sin egen digitale enhet til disposisjon i læringsarbeidet. For å lykkes med bruk av de digitale verktøyene i undervisningen, har Stavanger kommune opprettet prosjektet *Ressursgruppe for IKT i stavangerskolen*. Prosjektet skal finne nye bruksområder for digital teknologi for å oppfylle målene om mer og bedre læring for elevene.

Fem ungdomsskoler har deltatt i forsøket med programmering som valgfag. Skolene har inngått et samarbeid med barneskolene for å bringe kunnskapen om programmering videre til elevene der.

Stavanger kommune har, sammen med nær 60 andre kommuner, engasjert seg i et nasjonalt samarbeid om en innovativ anskaffelse av digitale læremidler, ledet av Bærum kommune. Statped og Utdanningsdirektoratet støtter også prosjektet. Målet er å få leverandørene til å utvikle løsninger som dekker skolenes behov for bruk av digitale læringsressurser, med elevens læring i sentrum.

Satsing på elever med stort læringspotensial

Satsingen på elever med stort læringspotensial ble videreført i 2018. Barneskolene fullførte sin deltakelse i nettverket som er etablert for å heve skolenes kompetanse på området, og ungdomsskolene startet opp som siste pulje.

Det er etablert et samarbeidsprosjekt mellom Stavangerskolen og Smartbyen Stavanger hvor 22 elever fra ulike ungdomsskoler deltar. Elevene lærer om tjenestedesign og innbyggerinvolvering, utvikler prototyper og lager presentasjoner av prosjektene de jobber med.

Aktiv skole

Til nå har om lag halvparten av skolene fått veiledning i å bruke fysisk aktivitet i opplæringen gjennom prosjektet *Aktiv skole*. Fysio- og ergoterapitjenesten samarbeider med lærere og skoler som ønsker å komme i gang med fysisk aktiv læring. Prosjektet fikk tildelt innovasjonsmidler i 2018. Kommunen har også fått støtte fra Norges forskningsråd til å gjennomføre en forskningsstudie knyttet til prosjektet.

Styrket svømmeopplæring i stavangerskolen

Stavanger kommune har styrket svømmeopplæringen i 2018. Kommunen fikk tilskudd fra fylkesmannen til å gi ekstra svømmeopplæring til minoritetsspråklige elever på 5.-10 trinn som ikke kan svømme. I løpet av 2018 fikk 174 elever i stavangerskolen tilbud om intensivkurs i skolens ferier og/eller styrket svømmeopplæring på innføringsskolen på Johannes læringscenter.

Økte kompetansekrav og krav om å gjennomføre ferdighetsprøve i svømming for alle elever på 4. trinn har gjort det nødvendig å intensivere og øke kvaliteten på svømmeopplæringen. Bystyret bevilget kr 1 mill. kroner i budsjettet for 2018 til å styrke den ordinære svømmeopplæringen på 4. trinn. Midlene ble brukt til å leie inn instruktører fra svømmeklubbene og til ekstra transport slik at flere skoler fikk mulighet til å drive opplæring og ferdighetstrening i store basseng.

Forsøksordning med gratis deltids plass i SFO

Stortinget har bevilget midler til et prøveprosjekt med gratis deltids plass i SFO, der Stavanger deltar. Tiltaket skal bidra til styrket sosial integrering og inkludering, samt stimulere elevenes språkutvikling. Kalenderåret 2018 fikk 321 elever gratis deltids plass i SFO gjennom denne forsøksordningen.

Den kulturelle skolesekken

Gjennomsnittlig fikk hver elev i stavangerskolen delta på 2,9 kulturarrangementer i regi av den kulturelle skolesekken skoleåret 2017-2018. I tillegg fikk elevene oppleve to konserter gjennom skolekonsertordningen. Totalt ble det tilbudt 44 produksjoner fordelt på sjangrene dans, film, kulturarv, litteratur, musikk, teater og visuell kunst.

Nye skoler

Arbeidet med å planlegge utvidelse av skolekapasiteten på Storhaug fortsatte i 2018. Det arbeides med å finne gode løsninger for å bygge en ny barneskole sammen med ulike andre funksjoner som idrett, kontor, næring, parkering og barnehage i kvartalet hvor Lervig sykehjem ligger. Formannskapet vedtok i [sak 50/18](#) (<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/STAVANGER/Meetings/Details/690933?agendatemId=214266>) at det skal arbeides videre med å utarbeide rom og byggeprogram, mulighetsstudier og reguleringsplan for området.

På Vaulen har det vært utarbeidet to mulighetsstudier for bygging av en ny barneskole med større kapasitet og med en bydelskulturskole knyttet til seg. Det har både vært sett på mulighetene for å bygge ny skole på dagens tomt og et alternativ der den nye skolen plasseres i området som er under utvikling nær Vaulen-banen. Foreldre og naboer har vært invitert til få informasjon og gi innspill i arbeidet.

Arbeidet med å forberede bygging av ny Madlamark skole fortsatte i 2018. Skolen bygges som en to parallellers barneskole med spesialavdeling for multifunksjonshemmede og skal stå klar til innflytting høsten 2021.

I 2018 startet arbeidet med å bygge Gautesete skole om til en ren ungdomsskole tilpasset dagens

undervisningstimer. Mens byggearbeidene pågår drives skolen i midlertidig leide lokaler i tidligere Hinna videregående skole.

Økonomi

Regnskapsresultatet for grunnskolene i Stavanger viser et merforbruk på kr 1,9 mill. av en budsjetttramme på kr 1,3 mrd. Dette tilsvarer et forbruk på 100,1 prosent. Syv skoler hadde et forbruk over 103 prosent, mens tre skoler hadde et forbruk under 97 prosent.

I 2018 ble det innført en ny tildelingsmodell. Den nye modellen skal sikre at alle skolene – uavhengig av størrelse – har økonomisk handlingsrom til å drive en god skole. Overgangen til ny modell har i hovedsak gått bra, men noen skoler trenger mer tid til å tilpasse seg endrede rammer.

Høsten 2018 ble det innført en nasjonal norm for lærertetthet i grunnskolen. Skolene ble tilført statlige øremerkete midler for å finansiere normen om maks 16 elever per lærer på 1.-4. trinn og maks 21 elever per lærer på 5.-10. trinn.

Satsingen på IKT i stavangerskolen ble videreført i 2018. Skolene fikk i løpet av året tilført midler til kjøp av Chromebooks for elever på 2.-7.trinn samt til alle lærere og miljøarbeidere. Dette utgjorde kr 27,6 mill.

5.3.2 Kulturskolen

Bydelskulturskolen på Hundvåg har i 2018 tatt i bruk nye lokaler på Hundvåg skole. Bydelskulturskolen har 190 elevplasser inneværende skoleår, og tilbudet er blant annet utvidet med dans.

Kulturskolen har i 2018 startet opp to nye undervisningstilbud i musikk – på orgel og harpe. Harpeundervisningen er lagt til kulturskolens lokaler i Bjergsted, mens undervisningen på pipeorgel i all hovedsak gjennomføres i kirker. Det er inngått en avtale hvor kulturskolen får bruke kirkene vederlagsfritt til dette formålet.

Kulturskolen driver i samarbeid med universitetet og fakultet for utøvende kunstfag, et eget talentutviklingsprogram for elever mellom 13 – 19 år. I 2018 var det totalt 50 elever knyttet til dette programmet.

I 2018 har Kulturskolen stått for 17 produksjoner for den kulturelle skolesekken (DKS). Totalt deltok 14 262 elever i disse produksjonene, enten som publikum eller som deltakere. Kulturskolen hadde DKS-produksjoner totalt 166 dager i løpet av året.

Skolen hadde høsten 3 652 elevplasser. I tillegg kommer barn og unge i Stavanger som har et tilbud gjennom kulturskolen i byens kor og korps (dirigentordningen).

I musikkterapi har skolen aktivitet på 4 av byens sykehjem/aldershjem. Dette kommer i tillegg til eget musikkterapeutisk tilbud på kulturskolen for barn og unge.

Økonomi

Regnskapsresultatet for Kulturskolen viser et merforbruk på kr 0,3 mill. av en budsjetttramme på kr 39,5 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 100,8 og anses å være balanse.

5.3.3 Johannes læringscenter

Antall aktive deltakere i introduksjonsprogrammet fortsatte å øke i 2018. Ved utgangen av året var antallet mer enn fordoblet fra 2016. Introduksjonsprogrammet ble lagt om i løpet av 2018. Johannes læringscenter har fortsatt ansvar

for norskopplæring og grunnskoleopplæring, mens ansvaret for veiledning, kvalifiserende kurs og jobbpraksis er overført til Flyktningseksjonen.

Johannes læringscenter har i 2018 vært aktive i tre utviklingsprosjekter med støtte av Integrasjons- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). To prosjekter var innrettet mot voksne introdeltakere og hadde mål om henholdsvis digital kompetanse og arbeidspraksis og praksisrelevant norskopplæring. Det tredje prosjektet er et samarbeid med Rogaland fylkeskommune om såkalte kombinasjonsklasser for flerspråklige elever. Ungdommer med mangelfull skolebakgrunn og kort botid i Norge får ekstra grunnskoleopplæring ved Godalen videregående skole, slik at de står sterkere rustet til å gjennomføre videregående opplæring. Rogaland fylkeskommune ønsker å videreføre kombinasjonsklassene etter prosjektets avslutning sommeren 2019.

Johannes læringscenter har deltatt i et treårig, nasjonalt prosjekt med utprøving av nye læreplaner for forberedende voksenopplæring. Prosjektet er en oppfølging av stortingsmeldingen Meld. St. 16 *Fra utenforskap til ny sjanse*. Målet er at deltakerne skal lære seg norsk og oppnå gjennomført grunnskole i løpet av tre år. Utprøvingen har vist at tre år er for kort tid for mange deltakere. Standardløpet i Stavanger er derfor utvidet til tre og et halvt år. Deltakere får anledning til raskere progresjon dersom de kan klare dette.

Økonomi

Regnskapsresultatet for Johannes læringscenter viser et mindreforbruk på kr 2,1 mill. av en budsjetttramme på kr 188,6 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 98,9.

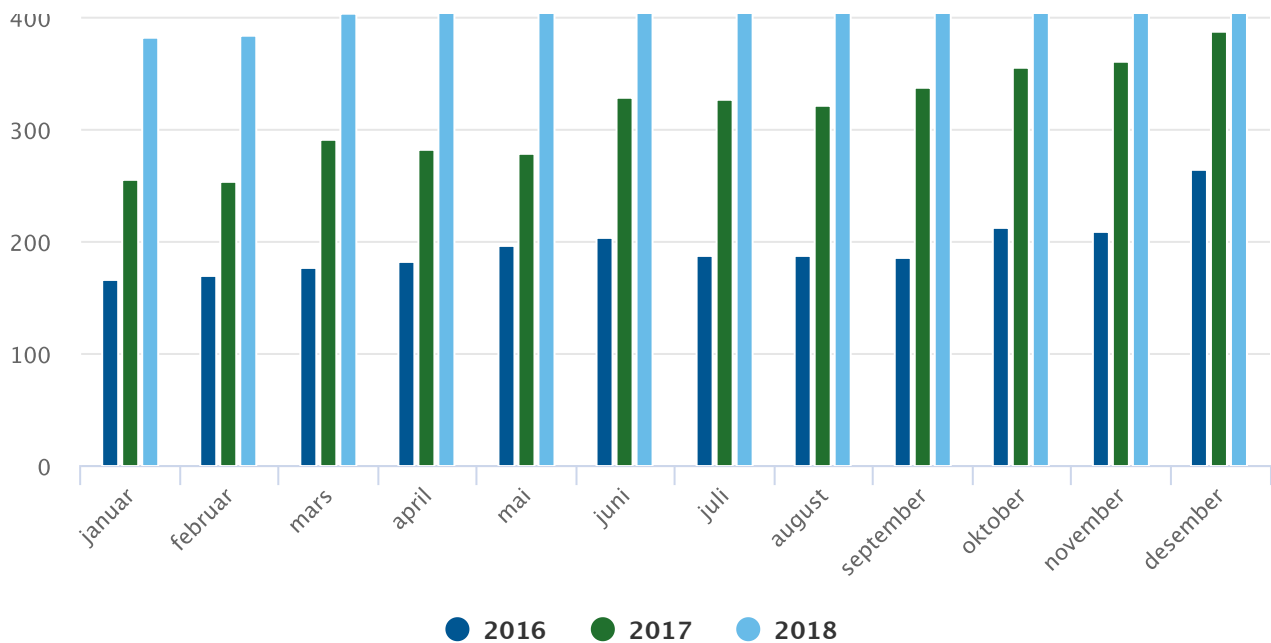
Introduksjonsstønad hadde isolert sett et merforbruk på 10,7 mill., mens selve driften av senteret hadde et mindreforbruk på kr 10,2 mill.

Det positive resultatet ved senteret skriver seg i hovedsak fra to forhold: En økning på kr 5,5 mill. i tilskudd fra staten til ulike typer opplæring og tilrettelegging til bosatte flyktninger og kr 3 mill. i økte inntekter fra salg av helårlig opplæringsprogram for deltakere i introduksjonsordningen fra andre kommuner.

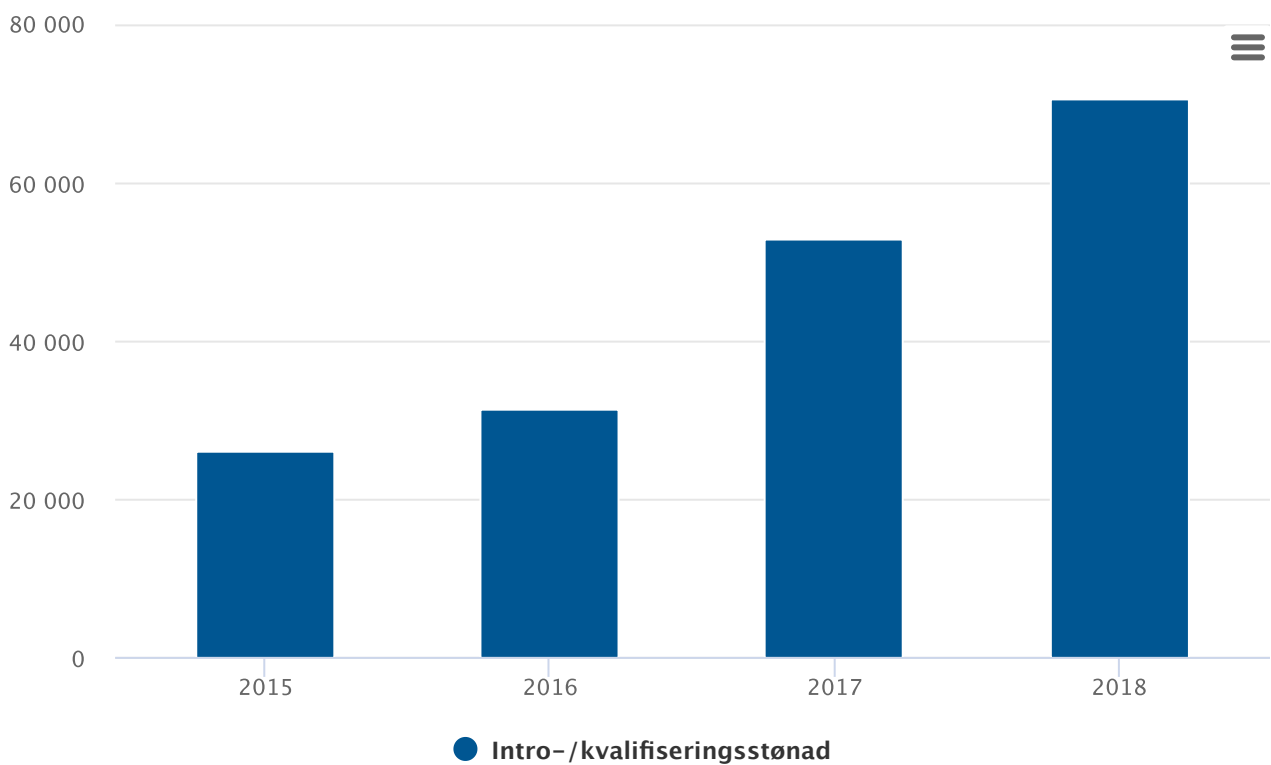
500

400

Figur 5.3 Deltakere i introduksjonsprogrammet

Figur 5.4 Utbetalt introduksjonsstønad. Tall i tusen kr

5.3.4 PPT (Pedagogisk psykologisk tjeneste)

PPT har i 2018 fortsatt å prioritere tidlig innsats for barn og unge. Fra høsten 2018 koordinerer PPT det nyopprettede systemarbeidet i *Tverrfaglige barnehageteam*. Det er opprettet et team i hver bydel bestående av ressurspersoner fra fysio- og ergoterapitjenesten, helsestasjonen, barnevernet og PPT. Barnehagene i bydelen får tilbud om observasjon, konsultasjon, informasjon og veiledning, kompetanse- og organisasjonsutvikling og bistand til

enkeltbarn. Målet er å forebygge, oppdage og iverksette tiltak sammen med barn og foreldre. Satsingen viderefører arbeidet i *Rett hjelp tidlig* og *TEFT* og skal bidra til å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet og sikre barns rett til et tilpasset barnehagetilbud.

PPT har arrangert rundt 230 overføringsmøter i 2018 for å støtte barn i overgangen fra barnehage til skole. Forebyggende arbeid med språk og begrepslæring har også vært prioritert, blant annet gjennom språkgrupper og foreldreveiledning.

PPT har i oppgave å drive systemarbeid for å styrke barnehager og skolars kompetanse til å oppdage, håndtere og forebygge atferdsvansker og lærevansker hos barn. I den forbindelse har PPT drevet en rekke ulike nettverk og avholdt kurs og kursrekker for ansatte i barnehager, skoler og på ressurscenteret. Utviklingsområder har blant annet vært lesing, lese- og skrivevansker, matematikkvansker, IKT i undervisningen, alternativt supplerende kommunikasjon (ASK), autismespekterforstyrrelser, reguleringsvansker og psykisk helse.

Arbeidet med å forebygge og løse saker der elever vegrer seg for å gå på skolen, eller har alvorlig skolefravær, er en viktig oppgave for PPT. I 2018 har det vært gjennomført rundt 100 konsultasjoner i litt over 50 slike saker. Omkring halvparten av elevene som fikk hjelp, lyktes med å komme i gang på skolen igjen innen kort tid. De øvrige elevene har behov for mer oppfølging og ble henvist inn i egen tjeneste i vanlig saksforløp. PPT tilstreber å unngå ventetid for dette konsultasjonstilbudet.

Økonomi

Regnskapsresultatet for PPT viser et mindreforbruk på kr 3,3 mill. av en budsjetttramme på kr 46,9 mill. Dette tilsvarer en forbruksprosent på 92,9. Mindreforbruket skyldes i hovedsak at flere stillinger sto vakante første halvdel av 2018 på grunn av rekrutteringssituasjonen.

5.4 Barn, unge og familie

5.4.1 Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Styrket svangerskaps- og barselomsorg

Svangerskaps- og barselomsorgen er i løpet av de to siste årene styrket med fire jordmorstillinger. Tre av stillingene er finansiert med midler fra Helsedirektoratet. Stillingene har bidratt til styrket svangerskapsomsorg og økt tilbud om hjembesøk av jordmor etter fødsel. Dekningsgraden for hjembesøk av helsesøster har økt fra 77 prosent i 2017 til 83 prosent i 2018. Målet er 85 prosent. Jordmortjenesten fikk i 2018 tilskudd fra Helsedirektoratet til å tilby prevensjonsveiledning og gi gratis prevensjon til kvinner som selv ikke har økonomi til å skaffe sikker prevensjon.

Tidlig innsats og mestring

Arbeidet med å implementere nye faglige retningslinjer for helsestasjonene er godt i gang. Tilbakemeldingene på endringene er gode. I alle konsultasjoner inngår tiltak for å forebygge, avdekke, avverge vold og overgrep, og samtaler omkring barns oppvekstforhold.

Tilbudet om forsterket helsestasjon rettet mot foreldre med rusrelaterte problemer er utvidet og gis nå på alle helsestasjoner. I løpet av året er det lagt vekt på kompetanseheving for å styrke observasjon av samspill mellom

foreldre og barn.

Stavanger deltar i pilotutprøvingen av *Nurse Family Partnership – Familie for første gang (NFP)*. Målet med å rekruttere 75 familier fra Rogaland (Stavanger, Sandnes og Time) er nådd. Fra Stavanger deltar 29 familier. Tilbakemeldingene fra de som deltar er positive. En suksessfaktor er tett oppfølging av familiene med hyppige hjembesøk. Dette samsvarer med erfaringene med forsterket helsestasjon. En utfordring med NFP er at tilbudet ikke er en del av det kommunale tilbudet, men foregår parallelt.

I 2015–2018 er det satset på opplæring av ICDP foreldreveiledere som kan drive grupper for foreldre med minoritetsbakgrunn. Hensikten var å utvikle et bærekraftig tilbud basert på frivillig innsats. Det er interesse for å drive grupper, men vanskelig å basere dette på frivillighet.

Helsestasjonens familiesenter

Helsestasjonens familiesenter fungerer nå etter målsettingen om å være et lavterskeltilbud. Det betyr at familiene får tilbud om samtale innen 2 uker etter henvendelse, og gjennomsnittlig varighet er under 6 måneder. I de fleste saker er det foreldrene selv som tar kontakt. Det er registrert en økning i antall samtaler som gjennomføres ute på skoler eller helsestasjoner. Totalt har Familiesenteret tatt imot 653 henvendelser. Familiesenteret gir i tillegg gruppetilbud.

Høsten 2018 ble det registrert en økning av foreldre med barn som har fått avslag fra Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling og som ble bedt om å kontakte Helsestasjonens familiesenter for videre oppfølging. Erfaringsmessig er dette saker som krever både hyppigere og lengre oppfølging enn det familiesenteret tilbyr.

Inkludering ved tidlig innsats – områdeløft Storhaug

Jordmortjenesten, helsestasjonen og skolehelsetjenesten på Storhaug inngår som en del av områdeløftet, og er styrket med kr 4 mill. gjennom denne satsingen. Styrkingen skal gi et bedre tjenestetilbud gjennom flere stillinger, bedre tverrfaglig samarbeid og utvikling av digitale kommunikasjonsformer med brukergruppene. Sistnevnte blir ivaretatt gjennom deltakelse i DigiHelsestasjon, som er et samarbeidsprosjekt mellom KS, direktoratet for e-helse og kommunene Bergen, Oslo, Haugesund og Stavanger. Målsettingen er å etablere nasjonale digitale innbyggertjenester for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Noen av midlene er brukt til å kartlegge foreldreveiledningstilbudet i Stavanger. I dette utviklingsarbeidet blir det viktig å bruke erfaringene fra prosjektet *Nye muligheter i Kvernevik*.

Styrket skolehelsetjeneste

Skolehelsetjenesten ble i 2018 styrket med to nye årsverk gjennom midler fra Helsedirektoratet. Arbeidet med å implementere nye faglige retningslinjer har stått sentralt. Alle barn får tilbud om helseundersøkelse ved skolestart, noe som krever store ressurser i skolehelsetjenesten. Det er en utfordring at lokalene ved skolene ikke er tilrettelagt slik at legene kan utføre sin del av skolestartundersøkelsen på skolen. Det er også mangel på skoleleger.

Fagutviklingshelsesykepleiere har hatt en avgjørende rolle i utviklingsarbeidet i skolehelsetjenesten. Etablering av skoleforum, som er et tilbud om faste veiledningsksamlinger for helsesykepleiere i skolehelsetjenesten, har vært viktig både med tanke på fagutvikling og samarbeid mellom skoler og bydeler.

Et annet satsningsområde er utvikling av tverrfaglig skolehelsetjeneste med helsesykepleier, fysioterapeut og ergoterapeut. Disse stillingene er også finansiert av midler fra Helsedirektoratet. Skoleåret 2018 – 2019 prøves det ut en modell ved fem skoler. Målet er at dette på sikt skal kunne tilbys i alle skoler.

Helseprofiler

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har i 2018 brukt helseprofiler i fagprogrammet HsPro. Dette vil på sikt bli et viktig supplement til Levekårsundersøkelsen i Stavanger.

Rekruttering

Det er fortsatt mangel på helsesykepleiere i regionen. Utdanningskapasiteten samsvarer ikke med behovet. Virksomheten har i dag ansatt 10 sykepleiere under utdanning og fem sykepleiere som fortsatt mangler studieplass. Det vil være ønskelig at utdanningen reserverer noen studieplasser til sykepleiere som jobber som helsesøstre. Mangelen på helsesykepleiere er en utfordring for driften, og øker belastningen på øvrige ansatte.

Økonomi

Regnskapsresultatet for helsestasjon- og skolehelsetjenesten viser at virksomheten har hatt et forbruk på 97 prosent av en budsjetttramme på kr 80,9 mill. Mindreforbruket skyldes rekrutteringsutfordringer og vakante stillinger. Det er stor mangel på helsesykepleiere i regionen og for lav utdanningskapasitet.

5.4.2 Ungdom og fritid

Fritid for alle

Ungdom og fritid har arbeidet for å innfri forpliktelsen som ligger i *Fritidserklæringen*. Erklæringen bygger på FNs barnekonvensjon og fastslår at alle barn og unge har rett til å delta i ferie, fritids- og kulturopplevelser, uavhengig av foreldrenes inntekt. Lav, eller ingen kostnad på aktiviteter, samt åpne, universelle tilbud er en hovedstrategi for å få alle med.

Prosjektet *Fritid for alle* ble i 2018 innført som et fast tiltak, med koordinator i full stilling. Tiltakets overordnede mål er å øke barn og unges muligheter til å delta i fritids-, ferie- og kulturtilbud. Friplasser i *Fiks Ferigge Ferie*, opplevelseskortet og kontingenttilskuddet er tiltak som blir koordinert av *Fritid for alle*.

I 2018 ble det utdelt 400 opplevelseskort til barn og unge i familier med vedvarende lav inntekt. Kortet gir tilgang til blant annet svømmehall, kino, konserter, fotballkamper, skøytebane, museer og teater. Ordningen skal evalueres i 2019.

Sommeren 2018 deltok 932 barn og unge i *Fiks Ferigge Ferie*. Det er arbeidet målrettet for å oppnå bred deltakelse i *Fiks Ferigge Ferie*, og redusert prisnivå, søskenmoderasjon og økning i antall friplasser ser ut til å ha hatt effekt. Prisen ble i 2018 redusert med 500 kroner. 227 barn fikk friplass.

Nye muligheter i Kvernevik

Prosjektet *Nye muligheter i Kvernevik* fortsatte i 2018. Prosjektet har styrket det tverrfaglige samarbeidet om barn og unge, og har satt i gang nærmiljøtiltak for å bedre oppvekstvilkårene i Kvernevik bydel. Statlige tilskuddsmidler gjør det mulig å tilby attraktive aktiviteter som gir glede, mestring og samhold. Det har vært satset særlig på å rekruttere ungdom fra lavinntektsfamilier. Tilskuddsmidlene er blant annet brukt på disse tilbudene:

- *Bli med!* Tilbud i regi av Uteseksjonen, hvor 200 ungdom deltok på turer og aktiviteter.
- *Sommerbonanza* i regi av Fritid Øst. Her deltok 150 ungdom.
- *Sommer i Vigå*. Et samarbeid mellom Fritidsklubben i Kvernevik og Uteseksjonen, hvor 40 ungdom deltok.

Sikre ungdom tidlig og god hjelp

I 2018 ble helsestasjonen for ungdom styrket med en psykolog. Psykologen skal tilby samtaler til ungdom med lette til moderate psykiske vansker, veilede andre ansatte og bidra med kartlegging og henvisning av ungdom til spesialisthelsetjenesten.

Skolehelsetjenesten for videregående skole avsluttet sommeren 2018 et treårig prosjekt på Jåttå videregående skole med utvidet tilstedeværelse av helsesøster. Erfaringene fra prosjektet er gode, og flere elever fikk rask og god helsehjelp. Av totalt 483 konsultasjoner skoleåret 2017- 2018, omhandlet 82 prosent psykisk helse. Økt tilstedeværelse av helsesøster har også bidratt til å styrke samarbeidet med skolen. Helsesøster involveres nå tidligere i arbeidet med å styrke læringsmiljøet og forebygge fravær og frafall fra skolen.

Helsestasjonen for videregående skole har i 2018 tilbudt mestringskurs til ungdommer som ønsker hjelp til å håndtere nedstemthet og triste tanker. 12 ungdommer deltok. Elever i videregående skoler har fått tilbud om tankeviruskurs for å håndtere angst eller depresjon og lære mer om hvordan dette påvirker oss i hverdagen.

Uteseksjonen har tilbudt Flexid-kurs til ungdom med tokulturell identitet. 14 ungdommer deltok i 2018. Deltakerne gav gode tilbakemeldinger på at de ble tryggere til å håndtere hverdagen.

I 2018 økte antall tilfeller av rusbruk og vold blant ungdom i Stavanger. Dette krevde tettere samarbeid mellom voksne som møter ungdom i det daglige. Uteseksjonen og K46 har, i samarbeid med konfliktrådet, hatt bevisstgjøringsamtaler med ungdom. K46 har også tilbudt rustesting og oppfølgingssamtaler til ungdom som har fått påtaleunntatelse med vilkår. Det er etablert gode samarbeidsstrukturer mellom politiet, konfliktråd, SLT, barnevern, K46 og uteseksjonen for å koordinere innsatsen og sikre at ungdom får god oppfølging.

Bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Ungbo overtok i 2018 husvertordningen og oppfølgingsteam fra EMbo. I 2018 har Ungbo fulgt opp 59 enslige mindreårige flyktninger, hvorav 23 var nye i 2018. 10 av disse fikk vertsfamilie og 13 egen bolig. Ungbo har utviklet det faglige arbeidet med gruppen, fått på plass nytt journalsystem og fagkoordinator for arbeidet. Det er tett og godt samarbeid med barneverntjenesten om oppfølging av ungdommene.

Stimulere til frivillig innsats

I 2018 ble det opprettet en ny frivilligsentral i Hillevåg bydel. I forkant ble det opprettet en referansegruppe som gav innspill til plassering av sentralen, i ansettelsesprosessen og om bydelens behov for nye møteplasser. De åtte bydelshusene og frivilligsentralene har felles mål om å bidra til gode nærmiljø og å stimulere det frivillige arbeidet i bydelene. I 2018 ble det igangsatt et arbeid for å styrke samarbeidet mellom bydelshusene og frivilligsentralene. I Storhaug, Hillevåg og Madla er bydelshus og frivilligsentral samlokalisert. Tettere samarbeid har medført en rekke nye aktiviteter og tiltak i for bydelenes befolkning.

Medvirkning

Medvirkning ligger til grunn for alt arbeid i *Ungdom og fritid*. Barn, unge og voksne involveres i utformingen av tjenestene både individuelt og i grupper. I 2018 hadde fritidsklubben og frivilligsentralen i Kvernevik høring blant

ungdom om hvilke tilbud de ønsker i bydelen. Tilbudet *Sommerbonaza* er utviklet i samarbeid med ungdom i nærmiljøet. Kvernevik bydelshus har hatt med unge ledere i utviklingen og gjennomføringen av Kvernevik-festivalen.

De nye frivilligsentralene baserer sine aktivitetsplaner på innspill fra referansegrupper og frivillige. Tiltaket *Fritid for*

alle har jevnlig møter med referansegrupper, hvor brukere, instanser og frivillige organisasjoner gir innspill til valg av tilnærminger og tiltak.

Ungdom og fritid har inngått et samarbeid med områdesatsingen på Storhaug og områdeløftet i Hillevåg om å gjennomføre medvirkningsarbeid i barne- og ungdomsskoler i 2019.

Nytorget

Nytorget-området er under utvikling. I hele 2018 har Ungdom og fritid deltatt og bidratt i arbeidet med å planlegge hvordan området skal utvikles i framtiden. Storhaug frivilligsentral har arrangert to dugnader på Nytorget, og frivillige har i samarbeid med Stavanger utvikling KF, pusset opp og ryddet Nyparken.

Økonomi

Ungdom og fritid avlegger et resultat i tilnærmet balanse med en forbruksprosent på 99,3 av en budsjetttramme på kr 71,5 mill.

5.4.3 Barneverntjenesten

Samarbeid – et åpnere barnevern

Den første kvalitetsplanen for barneverntjenesten i Stavanger, kalt *En åpnere barneverntjeneste*, ble utarbeidet og politisk behandlet i 2018. Planen har disse innsatsområdene:

- Samarbeid med barn og foreldre
- En kompetent barneverntjeneste
- Et likeverdig barnevern
- Barneverntjenesten og stavangerskolen

Kvalitetsplanen gir retning for hvordan barneverntjenesten bør organiseres og utvikles i framtiden. Blant annet skal det satses på kompetanse og styrket samhandling med andre virksomheter. Det skal utarbeides en egen samarbeidsavtale med stavangerskolen.

Barneverntjenesten har i 2018 arbeidet med å gi god informasjon til minoritetsmiljøene i Stavanger. Det er ansatt flere kontaktpersoner med minoritetsbakgrunn.

I samarbeid med barnehagene og ressursenteret, har barnevernet prøvd ut modellen *Vil vite* i barnehager på Sunde, Storhaug og i Kvernevik. I dette prosjektet får barna lære om barns rettigheter og om hva vold og overgrep er. Modellen er utarbeidet av Stine-Sofie-stiftelsen, og skal hjelpe barn å si ifra, dersom de blir utsatt for, eller blir vitne til, vold og overgrep. Opplegget tilbys nå alle barnehagene i Stavanger.

En verdiforankret kultur

Barneverntjenesten i Stavanger arbeider kontinuerlig for å styrke barn og foreldres medvirkning og tjenestens egen faglige praksis. Barns rett til medvirkning og barneverntjenestens plikt til å samarbeide med barn og foreldre ble lovfestet i juni 2018.

Ordringen med barne- og ungdomskontakt er gjort fast. Kontaktpersonen arbeider blant annet med å hente inn tilbakemeldinger fra barn og unge. Tilbakemeldingene viser at barnevernet gradvis er blitt bedre til å involvere barn og unge i viktige avgjørelser, og at ungdom har fått større tillit til kontaktpersonene sine. Tilbakemeldingene blir også brukt når barneverntjenesten utvikler tiltak.

Barneverntjenesten har satt i verk ulike tiltak for å styrke samarbeidet med foreldre. Foreldre som selv har erfaringer fra samarbeid med barneverntjenesten brukes som erfaringsformidlere. Barnevernet har også arbeidet for å rekruttere flere fosterhjem i barnets slekt og nettverk. For å legge til rette for at barn i fosterhjem kan få gode samvær med sine biologiske foreldre, er det laget samarbeidsavtaler mellom barnets fosterforeldre og biologiske foreldre.

Barneverntjenesten har i 2018 prøvd ut *smilemåler* med fordypningsspørsmål for å få tilbakemeldinger fra besøkende. På spørsmålet *Hvordan var ditt møte med barneverntjenesten?* svarte 80 prosent at de var tilfreds. Blant dem som ikke var tilfreds oppga mange ansattes holdning som grunn.

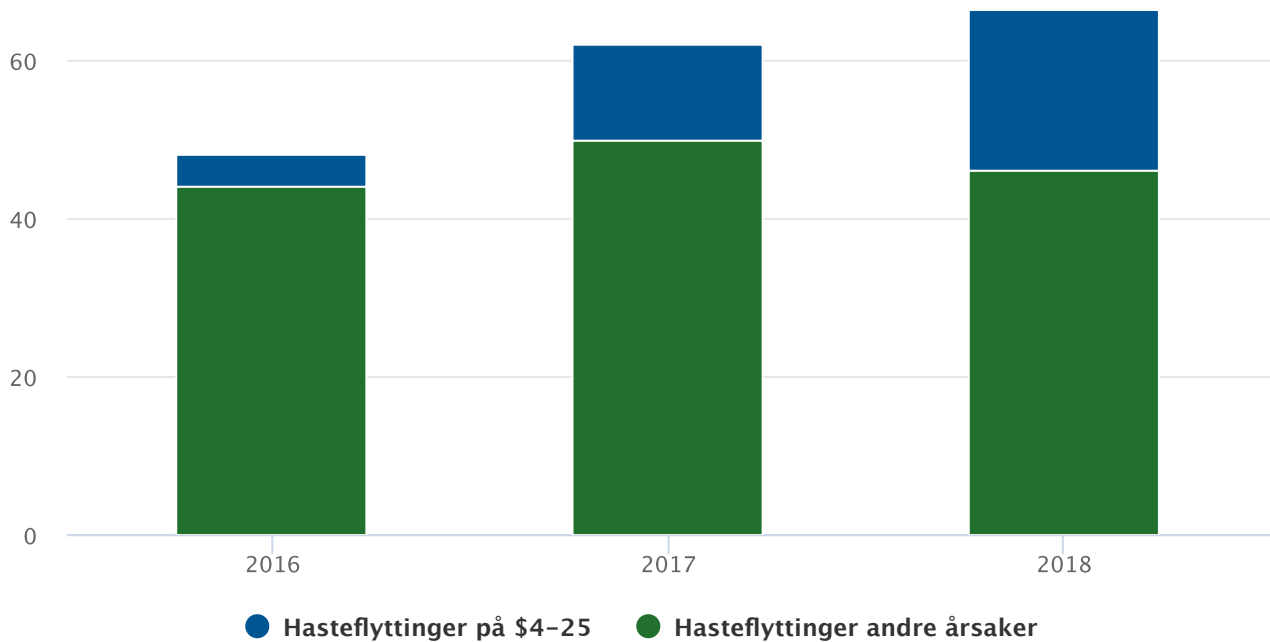
En organisasjon i utvikling

Antall bekymringsmeldinger til barnevernet økte med 20 prosent i 2018. Kapasiteten i tjenesten har derfor vært presset. I 2018 har det også vært en økning i antall saker med svært unge som ruser seg og/eller har psykiske vansker med sterke uttrykk som selvskading. Det har vært en bekymringsfull vekst i antall unge som er blitt hasteflyttet til institusjon. I andre halvår av 2018 ble det satt i verk en rekke tiltak for å forebygge denne utviklingen. Blant annet ble det etablert et samarbeidsprosjekt med nabokommuner, BUP og Bufetat, finansiert av statlige midler, som skal bidra til tidlig tverrfaglig intervensjon i alvorlige saker. Barneverntjenesten arbeider kontinuerlig med å overholde barnevernlovens kvalitetskrav.

I 2018 har barneverntjenesten gjennomført en større evaluering av egen organisering, der også Rennesøy og Finnøy har vært involvert. Nåværende sentraliserte og spesialiserte organisasjon ønskes videreført med mindre justeringer.

Økonomi

Fra 2017 til 2018 økte antallet barn med tiltak fra barneverntjenesten med 8,4 prosent. Antallet nye meldinger økte med 16,1 prosent og antall nye barn med vedtak om tiltak økte med 12,5 prosent. Barneverntjenesten hadde i 2018 et merforbruk på kr 5,8 mill. av en budsjetttramme på kr 244,4 mill. Merforbruket skyldes primært økning i akuttvedtak og ettervern. Ungdommene er lengre i ettervernstilltak enn tidligere. Derfor øker antallet i ettervern og kostnadene knyttet til slike tiltak.

Figur 5.5 Utvikling i antall hasteflyttinger

Antall hasteflyttinger har økt med 47,9 % siden 2016. Det er vanskelig å tallfeste de økonomiske konsekvensene av dette, men erfaringsmessig vil andel hasteflyttinger hjemlet i Barnevernsloven § 4-25 (akuttvedtak – muliggjør å handle raskt for å beskytte barnet) både øke sannsynligheten for at de er flyttet til institusjon og sannsynligheten for at de blir værende i institusjonstiltak over tid etterpå.

5.4.4 Botiltak for enslige mindreårige flyktninger (EMbo)

Avvikling av tiltak

Lave anmodningstall medførte at EMbo kun bosatte fem enslige mindreårige flyktninger i 2018. Det var nødvendig å legge ned to bofellesskap i 2018, og total kapasitet ble redusert fra 44 til 35 plasser. Etter avviklingen består EMbo av fire institusjoner og tre bofellesskap.

Basen

EMbo drifter også en egen aktivitetsbase, og i 2018 har en økende andel ungdommer benyttet tilbudene her. Bemanningen ble derfor styrket med 0,5 årsverk.

Nyopprettede tiltak

I 2018 ble det opprettet en skjermingsavdeling samlokalisert med en av institusjonene. Det var planlagt å opprette en kartleggingsavdeling i 2018, men grunnet lave anmodningstall ble dette ikke aktuelt.

Faglig fokus

Også i 2018 har det vært faglig oppmerksomhet på traumebevisst omsorg, og alle fast ansatte har gjennomført opplæringsprogrammet i regi av RVTS Vest.

EMbo inngikk i 2018 et samarbeid med SOS barnebyer om prosjektet SAMMEN. Målsettingen er å bidra til at ungdom som har flyktet alene til Norge og norsk ungdom skal bli kjent med hverandre.

Sommeren 2018 startet EMbo et arbeidspraksisprosjekt i samarbeid med ulike bedrifter og virksomheter i Stavangerregionen. Prosjektet er et tiltak for å skape god integrering, inkludering, selvstendighet og en god psykisk helse. Jobbsøkerkurs og arbeidspraksis skal bidra til at ungdom tilknyttet EMbo skal få mulighet til å få seg en jobb. 9 av 10 ungdommer som deltok gjennomførte både jobbsøkerkurs og praksisperioden i løpet av skoleferien.

Tilsyn

Fylkesmannen gjennomførte høsten 2018 tilsyn med Embo. Tema var forsvarlig omsorg, og om forebygging, gjennomføring og oppfølging av tvang blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at ungdommene får trygge og gode tjenester.

Det ble påvist to lovbrudd; Manglende systematikk i arbeidet med enkeltungdoms mål og utvikling, og at arbeidet for å forebygge tvangsbruk ikke var tilstrekkelig sikret. Plan for å rette opp lovbruddene er sendt Fylkesmannen.

Økonomi

Regnskapsresultatet for EMbo viser et mindreforbruk på kr 8,8 mill. av en budsjetttramme på kr 72,3 mill. Dette utgjør en forbruksprosent på 87,8. Hovedårsaken til mindreforbruket er nedtrapping som en konsekvens av reduksjonen i flyktningestrømmen.